

Mejeribruget i Danmark 1947.

Af Professor H. M. Jensen.

Mælkeproduktionen.

For det danske Mejeribrug blev 1947 et Tilbagegangens Aar. Ganske vist bragte Aaret Bedring i de Priser, Mejeribrugets Salgsvarer opnaaede; men Produktionsfremgangen, dette skulde have til Følge, udeblev. Den haarde Vinter 1946—47 samt den tørre Sommer, der fulgte efter, gav daarlige Fodringsforhold, hvis Virkninger medførte Nedgang i Køernes Mælkeydelse og gjorde Reduktion af Besætningerne nødvendig. Kreaturbestanden formindskedes, saa den gik ned under Krigstidens, ja, kom til at ligge saa lavt, at man skal helt tilbage til 1924 for at finde tilsvarende Tal.

Efter den officielle Kreaturtælling, som afholdtes den 27. December 1947, var Antallet af Malkekøer og Kvier, som havde kælvet, gaaet ned til 1 410 000 mod 1 565 000 den 28. December 1946. Nedgangen svarer til 155 000 Dyr eller 9,9 pCt. Samtidig var Bestanden af Kvier og Kalve formindsket endnu stærkere, saa Udsigterne for Oprettelse af Nedgangen inden for den nærmeste Fremtid, er ikke de bedste.

Alene den betydelige Indskrænkning i Malkekøernes Antal har medført stærk Formindskelse af Mælkeproduktionen; men dertil har Foderknapheden i Aarets sidste Halvdel øvet Indflydelse, saaledes at De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation ved sin Opgørelse af Mælkemængden kommer til Tallet 4058 Mill. kg mod 4594 Mill. kg i 1946. Nedgangen er her 11,7 pCt.; men Tallene er noget skønsmæssige, idet der for 1947 regnes med et Mælkeforbrug paa Landejendommene paa 350 Mill. kg, medens dette i 1946 blev anslaaet til 400 Mill. kg. Mere sikker er Angivelsen af Mælkemængden, Mejerierne ind-

vejer. Den er opgjort til 3708 Mill. kg mod 4194 Mill. kg foregaaende Aar. Her bliver Nedgangen 11,6 pCt.

Hvad den producerede Mælks Kvalitet angaar, er Fremskridtene, hvis saadanne i det hele taget kan spores, meget smaa. I den varme Sommertid klagede Mejerierne en Del over syrlig Mælk, og dertil nævntes i visse Tilfælde Mistanke om, at enkelte Mælkeproducenter søgte at forbedre Reduktaseprøvens Resultater ved Tilsætning af Kalk eller andre Kemikalier. Saadanne Iblandinger giver ikke det tilsigtede Resultat; men generer Mejeriarbejdet stærkt, hvorfor der bør skrives haardt ind, hvis Mistanken kan bekræftes.

Fluebekæmpelsen, der er taget op som et Led i det hygiejniske Arbejde, fortsættes i de enkelte Mejerikredse, og giver gode Resultater. Det samme er Tilfældet med Bestræbelserne for at højne Malkekøernes Sundhedstilstand. Tuberkuloseregistret omfattede saaledes 93,5 pCt. af Malkekvægsbesætningerne ved Udgangen af 1947 mod 88,8 pCt. i 1946, og Tidspunktet er nu ved at være inde, hvor man overvejer at lade Retten til Lurmærkets Benyttelse være afhængig af, at Mejerikredsens Besætninger er fri for Tuberkulose. Ogsaa Kampen mod den smitsomme Kastning har gjort Fremskridt, idet Antallet af Besætninger i Registret i sidste Aar steg fra 9,9 til 16,9 pCt.

Mejeriernes tekniske Forhold.

Nogen Lettelse i Materialesituationen kunde ikke spores i 1947. Haardt tiltrængte Fornyelser og Moderniseringer af Mejeriernes Bygninger og Inventar har derfor atter maattet udskydes paa ubestemt Tid. Planlagte Mejerisammenslutninger, som kræver nye Anlæg, har heller ikke kunnet gennemføres, da Myndighederne ikke har set sig i Stand til at meddele de fornødne Indkøbstilladelser til Byggematerialer. Som Følge heraf er Mulighederne for den Rationalisering af Mejeribruget, der ellers anbefales fra alle Sider, meget smaa.

Hvad Hjælpestofferne, der er nødvendige i den daglige Drift, angaar, har Forskellen fra 1946 ikke været stor. Det hjemlige Brændsel maatte igen tages i Brug; men nogen Supplering med

Kul og Briketter kunde dog finde Sted. Umiddelbart efter Krigens Afslutning var Interessen for Oliefyring meget stor; men den er kølnet stærkt som Følge af de skete Prisstigninger. Dog maa det huskes, at Oliefyring, selv om den bliver lige saa dyr som Anvendelsen af andet Brændsel, er renlig og arbejdsbesparende, hvilke Forhold taler for dens Benyttelse i Mejerierne.

Rengøringsmidler, især Ætsnatron, har det knebet stærkt med. De Smaating, Butyrometre og Thermometre o. l., som Mejerierne har savnet haardt i det daglige Arbejde, er begyndt at komme i Handelen, idet mindre Mængder af Glassager er blevet indført fra den russiske Zone i Tyskland, men i Forhold til Priserne før Krigen er de meget dyre.

Mejerierne har i 1947 knapt mærket Mangelen paa Arbejds-kraft saa stærkt som i foregaaende Aar. En væsentlig Grund hertil er vel nok den mindre Mælkemængde, der har medført, at Personaleindskrænkninger i flere Tilfælde er foretaget, ligesom Retten til at beskæftige ufaglært Arbejds-kraft i større Omfang end tidligere er udnyttet.

Byernes Forsyning med Mælk.

De største Begivenheder paa Mælkeforsyningens Omraade i 1947 var en yderligere Sænkning af Sødmlænkens og Flødens Fedtindhold, idet man paa Grund af Mælkeproduktionens Nedgang saa sig nødsaget til at sikre Smørfremstillingen, for at kunne opfylde de paatagne Eksportforpligtelser. Nedsættelsen fandt for Sødmlænkens Vedkommende Sted den 8. Maj, og Fedtindholdet sænkedes fra 3,35 til 3,0 pCt. Desuden udvidedes Standardiseringsbestemmelsen, der tidligere kun havde Gyldighed i Byer og bymæssige Bebyggelser, saaledes at den ogsaa kom til at omfatte Landdistrikterne, idet Salg ved Stalddør dog var undtaget. Sænkningen af Flødens Fedtindhold gennemførtes først efter mange Forhandlinger mellem de interesserede Parter, men ved Bekendtgørelse af 8. August 1947 blev Fløde med 9 pCt. Fedt den eneste tilladte Flødesort her i Landet. De højeste tilladte Afgivelser er 1 pCt. op eller ned. Ydergrænserne for den standardiserede Sødmlælk er 2,85 og 3,15 pCt. Fedt.

Nedsættelsen af Flødens Fedtindhold medførte, som det var at vente, nogen Tilbagegang i Salget, hvorimod Efterspørgselen efter Sødmælk ikke er paavirket. De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation har for 1947 beregnet Konsumsalget af Sødmælk til 454 Mill. kg mod 445 Mill. kg foregaaende Aar. Salget af Fløde omregnet til kg Sødmælk har derimod kun været 174 Mill. kg, medens det i 1946 udgjorde 198 Mill. kg. De betydelige Mælkemængder, Byerne modtager, har kunnet fremskaffes ved Hjælp af Suppleringsmælksordningen, og kun rent forbigaaende er der hørt enkelte Klager over Mælkemangel i Byerne.

Rationalisering af Mælkehandelen i Byerne var ved Aarets Slutning gennemført 38 Steder; men i en Række Købstæder arbejdes nu paa Gennemførelse af en Mælkeordning, medens der i København er Tale om yderligere Koncentration ved Nedbringelse af Mejeriernes Antal.

I Sommeren 1946 paabegyndtes fra jyske Mejerier en Eksport af frisk Mælk til den amerikanske Besættelseshær i Tyskland. Eksporten kom til at omfatte 2,4 Mill. l; men i 1947 udvidedes den saa stærkt, at den i Aarets Løb naaede op paa 14,5 Mill. l.

Smørproduktionen.

Trods Opretholdelse af forskellige Støtteforanstaltninger og Gennemførelse af nye kom Smørproduktionen i 1947 kun op paa 125,2 Mill. kg mod 140,9 Mill. kg i 1946. Nedgangen andrager 11,1 pCt., hvilket vil sige, at den svarer meget nær til Faldet i Mælkeproduktionen. De sidst gennemførte Sænkninger af Flødens og Sødmælkens Fedtindhold har efter dette at dømme kun formaaet at opveje Merforbruget af Smørfedt til anden Anvendelse, og om yderligere Stimulering af Smørproduktionen har der ikke været Tale.

Ligesom for Mælkemængdens Vedkommende er Nedgangen i Smørproduktionen sket i de sidste to Trediedele af Aaret. Den mindste Smørmængde, 8,1 Mill. kg, fremstilledes i December Maaned, og den højeste Produktion, 13,7 Mill. kg, naaedes i Juni. Forskellen mellem Aarets Yderpunkter var

Smørproduktionens maanedlige Størrelse (Mill. kg).

Maaned	1943	1944	1945	1946	1947
Januar	7,5	8,7	8,1	8,9	9,9
Februar	6,5	7,8	7,0	8,0	8,6
Marts	7,7	8,7	7,9	9,6	10,1
April	8,7	9,3	9,2	10,6	11,0
Maj	12,9	12,9	13,3	14,6	12,6
Juni	13,7	14,8	14,6	15,5	13,7
Juli	13,4	14,3	14,4	15,1	12,9
August	12,4	12,7	13,6	14,3	10,8
September	12,1	11,3	13,1	12,6	9,2
Oktober	11,5	10,8	12,1	11,9	9,5
November	9,5	9,1	9,8	10,3	8,8
December	9,0	8,4	9,2	9,5	8,1

5,6 Mill. kg. Det synes af Tallene, som om den store sæsonmæssige Variation, der opstod i Krigsaarene og fortsatte i Tiden derefter, nu viser Tendens til Udjævning.

Af den i 1947 fremstillede Smørmængde afsattes ifølge „Handelsstatistiske Meddelelser“ 87,11 Mill. kg eller 69,6 pCt. til Eksport. Naar Udførselen trods den mindre Produktion alligevel viser en Fremgang paa 11,3 pCt. i Sammenligning med 1946 er Aarsagen, at det hjemlige Forbrug dalede fra 59,2 Mill. kg til 41,0 Mill. kg. Nedgangen i Hjemmeforbruget er ikke sket frivilligt, men skyldes, at der fra 1. Juli 1947 gennemførtes en Halvering af Befolkningens Smørration, som sænkedes fra 250 g til 125 g ugentlig pro persona. Sænkningen blev muliggjort ved øget Tilførsel af Margarinaastoffer og skyldtes Hensynet til Landets Valutasituation; men fra Mejeribrugets Side er Foranstaltningen ikke blevet hilst med Glæde, idet man i den ser en Ødelæggelse af det Hjemmemarked, man gennem Aarene har søgt at erhverve for Mejeribrugets Produkter.

Eksporten af det danske Smør foregik i 1947 i Hovedsagen til samme Lande som i de nærmest foregaaende Aar. England modtog 49,2 pCt. af den samlede Udførsel. Derefter fulgte Rusland med 13,5 pCt. Belgien og Schweiz aftog henholdsvis 11,4 og 10,0 pCt. Til de amerikanske Besættelsesstyrker i Tyskland afsattes 3,2 pCt. af den samlede Eksport.

Danmarks Produktion samt Ind- og Udførsel af Smør i Mill. kg.

Aar	Produktion	Udførsel						Værdi i Mill. Kr.
		Indførsel	I Dritler og Kasser	I Daaser	Fløde	Ialt	Overskudsudførsel	
1914		9,66	101,40	2,22	5,56	109,17	99,51	212,00
1915		3,73	102,95	2,05	0,08	105,08	101,35	273,00
1916		0,22	94,01	1,85	0,25	96,11	95,89	296,00
1917		—	60,23	1,17	0,01	61,41	61,41	241,45
1918		—	14,11	0,47	—	14,58	14,58	61,04
1919		0,31	35,64	1,04	0,17	36,85	36,54	207,54
1920		0,05	73,18	1,68	0,27	75,13	75,08	480,89
1921		0,39	91,62	0,64	0,09	92,35	91,96	433,27
1922		1,25	94,60	0,90	0,02	95,52	94,27	363,23
1923	132	1,83	110,33	1,30	0,01	111,64	109,81	483,62
1924	140	3,85	122,11	1,28	0,10	123,49	119,64	625,04
1925	141	2,09	121,53	1,24	0,13	122,90	120,81	540,62
1926	152	2,32	131,39	1,11	—	132,50	130,18	400,03
1927	162	1,74	142,16	1,05	—	143,21	141,47	426,00
1928	166	1,51	146,73	1,01	—	147,74	146,23	458,40
1929	179	1,67	158,12	0,92	—	159,04	157,37	475,72
1930	190	2,57	168,19	0,80	—	168,99	166,42	413,89
1931	195	1,82	171,12	0,53	—	171,65	169,85	358,50
1932	188	0,98	157,47	0,33	0,70	158,50	157,52	290,78
1933	185	0,88	150,32	0,40	—	150,72	149,84	256,23
1934	183	0,83	149,45	0,37	—	149,82	148,99	251,11
1935	173	0,42	137,86	0,44	—	138,30	137,83	274,89
1936	180	0,18	145,68	0,53	—	146,21	146,03	311,25
1937	183	0,02	152,37	0,60	—	152,97	152,95	354,31
1938	189	—	157,48	0,57	—	158,05	158,05	375,12
1939	182,7	—	148,47	1,33	—	149,80	149,80	367,20
1940	162,8	—	107,74	0,16	—	107,90	107,90	343,56
1941	124,6	—	—	—	—	53,70	53,70	273,92
1942	108,8	—	—	—	—	38,70	38,70	197,41
1943	124,9	—	—	—	—	55,60	55,60	283,62
1944	128,8	—	—	—	—	58,20	58,20	296,88
1945	132,3	—	66,26	0,04	—	66,30	66,30	301,61
1946	140,9	—	76,98	1,32	—	78,30	78,30	352,75
1947	125,2	—	86,02	1,09	—	87,11	87,11	469,00

Som det fremgaar af de anførte Tal, var Englandseksporten i 1947 betydeligt lavere end i foregaaende Aar, og naar den ikke naaede højere op, er Aarsagen at søge i de særlige For-

Oversigt over den danske Smørekports Fordeling (1000 kg).

	1939 ¹⁾	1943 ¹⁾	1944 ¹⁾	1945 ²⁾	1946 ²⁾	1947 ¹⁾
Storbritannien	102 808	—	—	35 380	47 106	42 862
Tyskland	43 727	40 497	40 310	6 636	—	—
Belgien	489	—	—	3 216	7 020	9 898
Rusland	—	—	—	—	5 000	11 800
Schweiz	233	—	—	500	1 500	8 759
Finland	—	6 027	6 689	2 100	3 175	1 175
Norge	—	3 706	4 963	6 435	1 064	—
Sverige	—	224	600	—	414	810
Frankrig	375	—	—	4 027	3 500	532
Czekoslovakiet	227	—	—	315	1 403	2 808
U. S. A.	8	—	—	4 354	3 000	2 778
Andre Lande	1 940	—	—	3 377	5 161	5 687
Ialt	149 807	50 454	52 562	66 340	78 343	87 109

1) Efter Danmarks Vareindførsel og -udførsel.

2) Efter Opgivelse fra De danske Mejerforeningers Fællesorganisation.

hold, der gjorde sig gældende vedrørende Handelen med dette Land. Efter Aftalen af 31. Juli 1946 skulde England i Perioden Januar—Oktober 1947 modtage 62½ pCt. af de første 73 Mill. kg Smør, der eksporteredes fra Danmark, + 90 pCt. af Resten, idet Overenskomsten dog tillod at holde en Eksport til Rusland paa indtil 15 Mill. kg produceret paa Basis af Oliekager fra dette Land uden for Beregningen. Prisen var aftalt til 4,19 Kr. pr. kg Smør; men Forudsætningerne for hele Aftalen blev ikke mindst ved en Stigning i Oliekagepriserne, som England selv fremkaldte gennem sine Opkøb i Argentina, saa uholdbare, at nye Forhandlinger maatte indledes ved Udgangen af 1946. Ved disse stillede der fra dansk Side Krav om en Erstatning paa 21 Mill. Kr. svarende til, hvad den nævnte Pris-

Englands Smørimport.

Import fra	1938		1945		1946		1947	
	cwt.	pCt.	cwt.	pCt.	cwt.	pCt.	cwt.	pCt.
Australien	1 797 875	18	901 200	23,7	1 312 300	31,0	1 078 900	24,9
New Zealand	2 582 560	27	2 365 500	62,2	2 023 800	47,8	2 406 200	55,6
Danmark	2 365 291	25	522 300	13,7	870 700	20,6	807 500	18,7
Andre Lande	2 862 785	30	13 400	0,4	22 800	0,6	33 800	0,8
	9 608 511	100	3 802 400	100,0	4,229 600	100,0	4 326 400	100,0

stigning paa Oliekager havde fordyret de danske Indkøb. Yderligere blev det tilbudt at forøge Eksporten med 5 Mill. kg Smør paa Betingelse af, at dette Kvantum betaltes med 6,00 Kr. pr. kg, hvilken Pris paa det nærmeste svarede til Betalingen, der opnaaedes ved Afsætningen til saakaldt Tredieland. De danske Forslag afvistes imidlertid fra engelsk Side, og i Stedet blev det tilbudt at forhøje Prisen paa den samlede Eksportmængde til 4,61 Kr. pr. kg fra 1. Januar 1947, og denne Betaling blev derefter gældende, til Overenskomsten udløb den 30. September.

I Sommeren 1947 indrømmede Regeringen Landbruget Ret til ved sine Eksportudvalg selv at føre Prisforhandlinger, og denne Ret udnyttedes, da der i September skulde træffes Aftale med England om Handelsoverenskomstens Fornyelse. Man støttede sig ved de her fremsatte Priskrav paa Opgørelser foretaget af Det landøkonomiske Driftsbureau og videreført af Landbrugsministeriet. Af disse fremgik, at Opnaaelse af normal Forrentning i Landbruget nødvendiggjorde en Smørpris paa 6,87 Kr. pr. kg, og paa Grundlag af disse Beregninger fremførtes Ønsket om en Smørpris paa 6,50 Kr. pr. kg for Englandseksporten. Dette Ønske fandt de engelske Forhandlere imidlertid medførte en saa betydelig Stigning i Sammenligning med de tidligere betalte 4,61 Kr., at Enighed om Fornyelse af Handelsoverenskomsten ikke kunde opnaas, og da man fra dansk Side ikke saa sig i Stand til at gøre væsentlige Indrømmelser, standsede Englandseksporten fra 1. Oktober 1947 og naaede ikke at blive genoptaget i dette Aar. Ved Eksportens Ophør udgjorde den samlede Smørudførsel her fra Landet knapt 70 Mill. kg, og heraf havde England modtaget 62,8 pCt., saa Overenskomstens Bestemmelse var fra dansk Side fuldt ud opfyldt.

Selv om Standsningen af Englandseksporten frigjorde betydelige Smørmængder, voldte Afsætningen af disse dog ikke særlige Vanskeligheder, idet flere Lande var interesseret i at sikre Vinterens Smørforsyning, og de Priser, der betaltes, gik helt op paa 7,50 Kr. pr. kg.

Hvad Afsætningen til Rusland angik, sluttedes Leveringen af de 15 Mill. kg Smør, hvorom der i 1946 var sluttet Over-

enskomst, i Efteraaret 1947. Herefter fortsattes Eksporten som et Led i Bytteforretninger, i hvilke 7 725 t Smør indgik mod Leverance af 100 000 t russisk Korn og 1 000 t i Bytte med Kali. Ved disse Bytteforretninger, hvor det sidste Smør leveredes i Foraaret 1948, afregnedes med en Pris af 6,50 Kr. pr. kg Smør.

Efter Angivelse af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation opnaaedes i Gennemsnit for 1947 følgende Priser ved Eksport af dansk Smør:

Til England	460,66	Kr. pr. 100 kg
" Rusland	487,62	" " 100 "
" Tredieland	652,02	" " 100 "

Efter disse Tal bliver den gennemsnitlige Eksportpris f. o. b. dansk Havn 539 Kr. pr. 100 kg Smør, medens den i 1946 var nede paa 457 Kr. pr. 100 kg.

Paa Hjemmemarkedet er Smørret gennem hele Aaret betalt med Afregningstallet 4,46 Kr. pr. kg, saaledes som det fastsattes ved Smørordningen, der traadte i Kraft den 1. Oktober 1946. Da denne udløb den 1. Oktober 1947, gjorde Eksportprisernes Stigning en Forhøjelse naturlig; men selv om Ordningen ikke fornyedes, ønskede Regeringen dog at fastholde Hjemmemarkedsprisen, og gennem en særlig Lov vedtoges derfor, at Forskellen mellem de 4,46 Kr. og den gennemsnitlige Eksportpris skulde udredes af Statskassen.

Saa længe Smørordningen havde Gyldighed, var den saakaldte Afregningssum (Afregningstal + Smørtillæg (resp. Sød-mælkstillæg)), hvorefter Mejerierne betalte deres Leverandører, fastsat til 4,80 Kr. pr. kg Smør. Prisstigningen betingede fra 24. Oktober en Forhøjelse af dette Tal til 6,00 Kr., og fra 19. December 1947 forhøjedes Afregningssummen til 6,50 Kr. pr. kg. Det Smørtillæg, Mejerierne opnaaede ud over Afreg-

Gennemsnit af Københavns Smørnotering.

Aar	Øre pr. kg	Aar	Øre pr. kg	Aar	Øre pr. kg
1936	206,55	1940	312,15	1944	389,00
1937	224,96	1941	389,00	1945	389,00
1938	230,69	1942	389,00	1946	403,25
1939	238,66	1943	389,00	1947	446,00

ningstallet, androg sidste Aar 58 Øre pr. kg, og naar den virkelige Smørpris skal findes, maa yderligere den Overpris, Smørhandelen har været i Stand til at betale, tages i Betragtning.

Betalte Overpriser (Øre pr. kg).

Aar	1. Kvartal	2. Kvartal	3. Kvartal	4. Kvartal	Gennemsnit
1943	7,44	6,87	7,28	9,08	7,67
1944	8,59	8,28	8,11	8,72	8,43
1945	7,55	6,98	7,24	9,12	7,72
1946	8,25	7,92	7,90	7,77	7,96
1947	7,45	6,74	6,87	7,73	7,20

Overpriserne har i Gennemsnit været 7,20 Øre pr. kg Smør, varierende fra 6,74 Øre i 2. Kvartal til 7,73 Øre i 4. Kvartal. Regnes med en Overpris paa 7 Øre, faar man som Aarets virkelige Smørpris $446 + 58 + 7 = 5,11$ Kr. pr. kg mod 4,28 Kr. pr. kg i 1946. Stigningen fra foregaaende Aar har udgjort 83 Øre pr. kg eller 19,4 pCt.

Den svage Kvalitetsfremgang, der kunde paapeges inden for Smørproduktionen i de nærmest foregaaende Aar, synes ikke at være fortsat i 1947. Aarsagerne til Standsningen maa væsentlig søges i de vanskelige Fodringsforhold, i en daarligere Mælke kvalitet og især i Mælkemængdens Nedgang, der har besværliggjort Arbejdet i Mejerierne. De provinsielle Mejeriudstillinger, af hvilke kun den jyske viser højere Karakterer end foregaaende Aar, giver et Billede af Forholdene. De opnaaede Gennemsnitskarakterer var for Fyn 10,46 Points, for De østlige Øer 10,21 Points og for Jylland 10,65 Points. De tilsvarende Resultater var i 1946 henholdsvis 10,56, 10,43 og 10,51 Points.

Osteproduktionen.

Medens Nedgangen i Mælkemængde har givet sig Udslag i Formindskelse af Smørproduktionen, er den i 1947 fremstillede Mængde af Ost og Kasein ikke meget afvigende fra foregaaende Aars. I 1946 udgjorde de to Produkter ialt 52,8 Mill. kg, i 1947 52,1 Mill. kg. En væsentlig Forskydning har dog fundet Sted, idet Osteproduktionen er gaaet ned fra 52,0 Mill. kg til 45,5 Mill. kg. Nedgangen svarer til 12 pCt.; men til

Gengæld er Kaseinfabrikationen paa det nærmeste fordoblet. En Begrænsning af den Fedtmængde, som maatte udnyttes til Ost, svarende til 80 pCt. af foregaaende Aars Forbrug, indførtes den 28. Marts 1947 med Gyldighed fra 1. Marts til 1. Oktober og har bidraget til Forskydningen; men den væsentligste Grund er vel nok, at højere Priser paa teknisk Kasein har givet fuldt saa gode Muligheder for rentabel Udnyttelse af Skummetælken ved denne Produktion som ved Fremstilling af mager Ost. Medvirkende til Kaseinproduktionens Stigning har det ogsaa været, at saavel Fremstilling som Afsætning efterhaanden er blevet sat i System, og paa dette Omraade har den i 1946 stiftede Danske Kaseinproducenters Andels-Salgforening øvet en betydelig Indsats.

Selv om man paa Mejerier, der ikke før Krigen har fremstillet Ost, nu gerne vilde indrette sig med rationel Ostelavning for Øje, har Forholdene ikke tilladt noget saadant i det forløbne Aar. Saa længe Kaseinproduktionen kan drives med tilfredsstillende Resultater, har disse Mejerier dog en Mulighed for at udnytte Leverandørernes overskydende Skummetælk, uden at de egentlige Ostemejerier kommer ud for uheldig Konkurrence; thi mindre vellykkede Oste fremkommer lettest, naar der arbejdes under primitive Forhold og med mangelfulde Lagre. En Hjælp, hvor Ostelagreene ikke er i Orden, eller hvor Pladsmangel gør sig gældende, vil Fælleslagrene være. Tanken om disse, der er diskuteret gennem mange Aar, realiseredes i 1947, idet sønderjydske Mejerier oprettede Danske Ostemejeriers Fællessalg og Osteeksport, som i den gamle Tørmælksfabrik i Haderslev nu har indrettet et moderne Lager rummende 750 000 kg Ost. Sammenslutningen drives ikke alene med Osteeksport som Formaal, men deltager ogsaa i Hjemmemarkedets Forsyning, og for at fremme Kvaliteten arrangeres regelmæssige Ostebedømmelser, ligesom Konsulenttjeneste er organiseret for de tilsluttede Mejerier.

Da Udførselen efter Krigen begyndte at komme i Gang, var det et almindeligt Ønske at faa truffet Foranstaltninger til Sikring af Eksportostens Kvalitet, og med Landbrugsministeriets Bekendtgørelse af 29. August lykkedes det fra 15. Ok-

Danmarks Produktion samt Ind- og Udførsel af Ost i 1000 kg.

Aar	Produktion	Indførsel	Udførsel	Overskuds- udførsel	Kasein- udførsel
1914		480	500	20	348
1915		385	4 300	3 915	51
1916		145	4 460	4 315	17
1917		18	5 934	5 916	106
1918		—	3 113	3 113	76
1919		256	2 597	2 341	34
1920		130	9 706	9 576	26
1921		246	12 541	12 295	8
1922		550	8 924	8 374	23
1923		331	5 458	5 127	85
1924		336	8 860	8 504	124
1925		387	8 520	8 133	83
1926		649	6 950	6 311	117
1927		501	5 282	4 781	189
1928		394	6 086	5 692	275
1929	25 000	294	6 583	6 289	400
1930	26 600	367	5 727	5 360	373
1931	25 400	276	4 274	3 998	39
1932	27 600	59	6 593	6 534	65
1933	29 000	36	10 078	10 042	36
1934	27 500	68	6 301	6 233	1 278
1935	29 000	105	6 663	6 558	419
1936	33 200	28	9 529	9 501	1 139
1937	30 700	23	9 375	9 352	1 997
1938	35 700	14	9 110	9 096	764
1939	32 900	10	9 590	9 580	734
1940	30 800	—	8 930	8 930	380
1941	29 100	—	6 032	6 032	358
1942	32 900	—	4 687	4 687	794
1943	40 600	—	2 187	2 187	275
1944	39 100	—	1 724	1 724	—
1945	46 600	—	844	844	36
1946	58 600	—	10 743	10 743	2 203
1947	52 100	—	13 310	13 310	3 803

tober 1947 at faa gennemført en Ordning, hvorefter Lurmærket indførtes som Kvalitetsmærke for Eksportoste. For Retten til Mærkets Benyttelse kræves Deltagelse i Kvalitetsbedømmelser og Opnaaelse af et nærmere fastsat Resultat ved disse. Desuden stilles en Række Krav til Mejeriernes Udstyr samt

til Indretning af Osteri og Lager, ligesom ogsaa Grossistlagrene er inddraget under Bestemmelserne. Dispensationer har maattet gives, da Eksportforpligtelserne ellers ikke kunde opfyldes; men ved Aarets Udgang havde dog 18 Mejerier erhvervet Ret til Brug af Lurmærket ved Eksport af Roquefortost, og 137 Mejerier maatte benytte det til anden Ost. 45 Grossistfirmaer havde opnaaet Autorisation til Handel med lurmærket Ost.

Produktionen af de enkelte Ostetyper (Mill. kg).

Type	1947	1946	1945	1944	1943	1939	
Skimmelost (Roquefort, Gonzola)	5,2	4,8	3,0	2,4	2,8	4,2	
45 +	18,8	22,0	0,02	—	—	12,7	
40 +	Almindelige	7,0	11,1	13,2	8,5	9,7	0,9
30 +		faste	6,2	7,2	6,5	4,1	3,4
20 +	Ostetyper	7,8	6,2	20,4	19,4	11,5	7,6
10 +		0,4	0,6	0,5	1,8	9,9	0,9
Skummetmælksost	0,1	0,1	0,1	0,2	0,9	} 0,8	
Kasein og Kvarg	12,6	6,6	2,9	2,8	2,4		
Ialt	58,1	58,6	46,6	39,1	40,6	32,9	

Det er de fede Ostetyper, der spiller den overvejende Rolle ved Eksporten, og ligesom i 1946 udgør disse ogsaa Hovedparten af Produktionen. Mængderne, der fremstilledes i 1947, var dog som Følge af Begrænsningen i den Fedtmængde, det var tilladt at anvende ved Ostefabrikationen, noget mindre end foregaaende Aar. Af den producerede Ost er ca. 35 Mill. kg medgaaet til Hjemmemarkedets Forsyning, medens godt 13 Mill. kg er eksporteret. Eksporten er den største, det danske Mejeribrug nogen Sinde har haft, og selv om Hjemmeforbruget er dalet ca. 10 pCt. i Sammenligning med 1946, kunde den store Afsætning ikke finde Sted, uden at der skete en stærk Formindskelse af saavel Mejeriernes som Grossisternes Lagre, og dette har igen bevirket, at Detailhandelen har haft Vanskelighed ved at fremskaffe Varer lagret efter Kundernes Ønske.

Efter Opgørelse foretaget af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation gik i 1947 42 pCt. af Osteeksporten til England. Belgien med Luxembourg aftog 20 pCt. og Sverige 13 pCt. Ostemarkedet i U. S. A., der modtog ca. 8 pCt. af Eks-

porten, menes at rumme betydelige Muligheder for Afsætningen af dansk Ost, og for Udnyttelse af disse dannede Roquefort- og Emmentalerproducenterne sammen med Eksportører af Ost, Danske Ostemejeriers Sammenslutning og De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation i 1947 „Denmark Cheese Association“ med Konsulent ansat i New York.

Efter den foran nævnte Opgørelse fra De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation fordelte Osteeksporten til de forskellige Lande sig med de i hosstaaende Tabel anførte Mængder:

Oversigt over den danske Osteeksports Fordeling (1000 kg).

	1947	1946	1945	1944	1939
England	5 761 ¹⁾	2 336 ¹⁾	66	—	1 162
Tyskland	—	—	286	1 726	5 387
Rusland	234	1 013	—	—	—
Norge	255	251	308	387	80
Sverige	1 719	612	111	207	489
Finland	—	—	—	180	—
Belgien	2 601 ⁴⁾	1 095	151	13	—
Schweiz	652	450	44	16	—
U. S. A.	1 040	1 362	—	—	1 820
Czekoslovakiet	238	449	—	—	—
Italien	—	104	—	—	—
Gaveforsendelser	—	—	940	697	—
Andre	804	3 071 ²⁾	1 138 ³⁾	—	651
Ialt	13 304		3 044	3 226	9 589

¹⁾ Inklusive Leverancer til Besættelsesstyrker i Europa.

²⁾ Herunder UNRRA, Polen 2 100 Tons.

³⁾ Heraf 1 115 Tons til tyske Flygtninge og 23 Tons til allierede Tropper i Danmark.

⁴⁾ Inklusive Leverancer til Luxembourg.

Hvad den opnaede Betaling for Ost angaar, lykkedes det paa Grund af de prisregulerende Myndigheders Holdning ikke før i Marts Maaned at faa gennemført den Stigning i Hjemmemarkedsprisen, som Smørprisens Forhøjelse den 1. Oktober 1946 betingede, hvorimod Prisen paa Ost til Udførsel af Oste-Eksportudvalget straks afregnedes til den højere Pris. Efter at Afregningsprisen paa Smør steg den 24. Oktober 1947, blev

Hjemmemarkedsprisen for Ost hævet fra 4. December, og følgende Priser kom til at gælde:

Maksimalpriser for Ost (Øre pr. kg).

	Ved Salg fra Mejeri til Grossist	Ved Salg til Detaillist	Ved Salg til Forbruger
Skummetmælksost	130	145	220
10 +	168	188	275
20 +	205	225	320
30 +	240	270	380
40 +	300	330	465
45 +	323	353	490
Dansk Emmentaler	388	418	575
Dansk Roquefort $\frac{1}{1}$ Ost	400	440	575
Dansk Gorgonzola $\frac{1}{1}$ Ost	420	480	575
Dansk Camembert $\frac{1}{1}$ Æske	146	159	195

Priserne for Hjemmemarkedet beregnes med 4 Uger gammel Ost som Udgangspunkt, og forskellige Tillæg ydes for Lagring, Parafinering o. l. Grundlaget for Beregning af Priserne for Eksportost er derimod 5 Ugers Alderen, og hertil kommer ligeledes Tillæg for Lagring m. m. samt for Emballage. Desuden er siden 15. Oktober 1947 udbetalt et Tillæg paa 15 Øre pr. kg for Ost, der er forsynet med Lurmærke. Forskellen mellem de anførte Priser og den Betaling, Eksporten indbringer, opkræves som en Afgift, der indgaar i Ostekontingentfondet. Herfra er der i 1947 udbetalt Mejerierne 3 Øre pr. kg solgt Ost af egen Produktion.

Som allerede nævnt har Kaseinproduktionen i 1947 taget et betydeligt Opsving. Ikke mindre end ca. 140 Mill. kg Skummetmælk er indgaaet i Fabrikationen, og heraf er fremstillet 12 595 Tons Raakasein med 35 pCt. Tørstof svarende til 4 306 Tons tørret Kasein med 88—90 pCt. Tørstof.

Kaseinproduktionen i 1000 kg.

	1947	1946	1945	1944	1943
Foderkasein	10	10	490	485	539
Løbekasein	2 047	1 350	24	86	92
Syrekasein	2 247	1 180	548	533	415
Tekstilkasein	2	60	30	0	153

Af det fremstillede Kasein er ifølge Handelsstatistiske Meddelelser eksporteret 3 803 200 kg til en Værdi af 18 818 000 Kr.

Maksimalprisen paa Syrekvarg, der havde været gældende siden 30. Juli 1942, ophævedes den 1. Marts 1947, men bibeholdtes for det tørrede Produkt. Den var for uformålet Syrekasein med 12 pCt. Vand 4,00 Kr. pr. kg ved Salg til Grossist. Det formalede Produkt var 5 Øre dyrere pr. kg.

Mælkekonserves.

De danske Mælkekondenseringsfabrikker drives alle som private Virksomheder, og derfor er det statistiske Materiale, der er almindeligt tilgængeligt, meget sparsomt. Det er dog at formode, at Fremstillingen af Mælkekonserves i 1947 er foregaaet i et lidt større Omfang end i 1946. Ganske vist er der efter Landbrugsraadets Kvartaloversigter kun benyttet 50 Mill. kg Sødmælk i Fabrikationen mod 51 Mill. kg foregaaende Aar, men hvor megen Skummetmælk, der er oparbejdet, lader sig ikke anføre. En væsentlig Del af de fremstillede Varer eksporteres, og for de sidste to Aar udgjorde Udførselen ifølge Oplysninger i Handelsstatistiske Meddelelser følgende Mængder og Værdier:

Eksporten af Mælkeprodukter.

Varens Art	1947		1946	
	Mængde (Tons)	Værdi (1000 Kr.)	Mængde (Tons)	Værdi (1000 Kr.)
Mælk og Fløde uden særlig Behandling	14 291,2	10 762	2 594,1	1 878
Mælk og Fløde, kondenseret m. m.	17 875,0	32 040	12 316,7	17 876
Tørmælk, Mælkepulver	1 311,9	6 147	1 909,6	7 056

I 1945 omfattede Eksporten af Mælkekonserves ialt 3 959 000 kg. Udførselsværdien var 4 936 000 Kr.

Mejeriernes Driftsforhold.

Aaroversigtens Omtale af Mejeriernes driftsmæssige Forhold bygger paa Oplysninger fra fire veldrevne Andelsmejerier, og Artiklens Forfatter bringer de paagældende Virksomheders Ledere sin bedste Tak, fordi de ligesom i tidligere Aar har

stillet deres Regnskaber til Raadighed for „Tidsskrift for Landøkonomi“. — Fire Regnskaber er vel ikke noget omfattende Materiale, naar det drejer sig om at belyse Mejeridriftens Vilkaar i det forløbne Aar; men da Mejerierne, hvorfra de stammer, er beliggende i forskellige Egne af Landet og har ulige Produktioner, vil deres Resultater alligevel give en Række Enkeltheder, som supplerer det Billede af Mejeribrugets Vilkaar, der i det foregaaende er gjort et Forsøg paa at tegne.

Regnskaberne gaar fra Oktober til Oktober, hvorfor Smørprisens Forhøjelse ved Slutningen af Kalenderaaret 1947 ikke har naaet at øve Indflydelse. Alligevel har Aarets gennemsnitlige Smørpris som Følge af Stigningen ved Regnskabsperiodens Begyndelse ligget en Del over foregaaende Aars. Imidlertid er Driftsudgifterne steget meget betydeligt, især naar den stærkt formindskede Mælkemængde tages i Betragtning, og selv om den Pris, Mejerierne har formaaet at udbringe Mælken i, ligger højere end for Regnskabsaaret 1946, kan det sidst afsluttede Aars Resultater ikke betegnes som tilfredsstillende i økonomisk Henseende.

Regnskabsudtog fra et fynsk Andelsmejeri med Ostelavning.

(Regnskabsaaret gaar fra 1. Oktober 1946 til 30. September 1947).

Aar	Mælkemængde	Forbrug til 1 kg Smør
1914	4 377 500 kg	25,5 kg Mælk
1919	2 290 800 "	25,2 " "
1939	5 280 829 "	22,5 " "
1946	4 048 455 "	22,8 " "
1947	3 706 626 "	22,8 " "

Mejeriet indvejede i 1947 8,4 pCt. mindre Mælk end i 1946, og sammenlignes med Tiden før Krigen, er der en Tilbagegang paa 29,8 pCt. Fedtprocenten er det sidste Aar steget med 0,03 til 3,88; men denne Stigning har ikke været i Stand til at paavirke Forbruget, der igen har ligget ved 22,8 kg Mælk til 1 kg Smør.

Til Ostelavning har Mejeriet anvendt 488 788 kg Skummetmælk og en Fedtmængde svarende til 1443,3 kg Smør mindre end i 1946. Resultatet af Ostelavningen maa betegnes som

Osteregnskabet.

Indtægt.

Der er solgt Ost for	385 670,68 Kr.
Der er solgt Valle for	24 953,52 "
Beholdning 1. Oktober 1947	34 567,70 "
Ialt	<u>445 191,90 Kr.</u>

Udgift.

Brugt til Ost 1 490 762 kg Skummetmælk	206 288,27 Kr.
Brugt til Ost 2 939 370 Fedtenheder = 34 993 kg Smør	174 265,14 "
Omkostninger	34 965,99 "
Beholdning 1. Oktober 1946	29 672,50 "
Ialt	<u>445 191,90 Kr.</u>

meget tilfredsstillende, idet Skummetmælken er betalt med 13,8 Øre pr. kg, medens Aarets officielle Skummetmælkspris har været 9,04 Øre pr. kg. Mejeriet har i 1947 opnaaet en Pris af 4,98 Kr. pr. kg Smør mod 4,19 Kr. i 1946. Prisen pr. kg Sød-mælk er i Regnskabet opgjort til 28,8 Øre mod 28,5 Øre pr. kg foregaaende Aar.

*Regnskabsudtog fra et stort jydsk Andelsmejeri
med stor Ostelavning.*

(Regnskabsaaret gaar fra 27. September 1946 til 25. September 1947)

Aar	Mælkemængde	Forbrug til 1 kg Smør
1914	5 674 838 kg	25,4 kg Mælk
1919	2 697 358 "	24,6 " "
1939	8 142 352 "	22,0 " "
1946	7 191 733 "	22,7 " "
1947	6 816 087 "	22,1 " "

Nedgangen i det jydsk Mejeris Mælkemængde var 5,2 pCt. i Sammenligning med foregaaende Aar og 16,3 pCt. i Forhold til 1939. Fedtprocenten er steget fra 3,76 i 1946 til 3,83 i 1947, og i Forbindelse hermed er fulgt en Nedgang i Forbruget af kg Mælk til 1 kg Smør paa 0,6 kg. Mejeriets gennemsnitlige Smørpris har været 494,6 Øre pr. kg mod 413 Øre i 1946. Pristigningen paa Mejeriets Produkter har trods den mindskede Mælkemængde medført, at Pengeomsætningen er forøget med 276 536,87 Kr. Det trykte Regnskab viser følgende Indtægtsposter:

Salg af 192 772 kg Smør	958 615,99	Kr.
Salg af 348 986 kg Ost	975 564,56	"
Salg af Valle, Mælk og Fløde til Andelshaverne ..	365 804,15	"
Detailsalg af Mælk og Fløde	206 394,50	"
Forskelligt	7 379,65	"
Ialt	2 513 758,85	Kr.

Efter Regnskabets Oplysninger udgjorde Mejeriets samlede Driftsudgifter i 1947 ialt 347 309,06 Kr. eller 63 874,30 Kr. mere end i 1946. Omregnet paa 1000 kg indvejet Mælk bliver Driftsudgifterne 5095,5 Øre mod 3941,1 Øre foregaaende Aar. Betydelig Stigning kan iagttages paa næsten alle Poster. Mælkekørsel er saaledes gaaet op med 197,3 Øre, Lønninger er steget med 168,0 Øre, Emballage 171,8 Øre, og Renter og Skatter kan vise en Opgang paa 189,7 Øre eller meget nær det firedobbelte af foregaaende Aars Udgift. Taget i Forhold til Aaret 1939 er Driftsudgifterne blevet forøget til det tredobbelte.

Det er Ostelavningen, der giver Mejeriet dets største Indtægt. Den har beslagnet 51,3 pCt. af Mælkemængden, og trods

Oversigt over Driftsudgifterne.

Driftsudgifternes Fordeling	Ialt Kr.	Øre pr. 1000 kg Mælk				
		1947	1946	1939	1919	1914
Mælkekørsel m. m. ..	96 106,40	1 410,0	1 212,7	501,4	1 030,0	243,8
Brændsel, Elektricitet .	51 273,50	752,2	595,1	181,7	599,4	83,0
Smørdritler og Mærke- stave samt anden Emballage	32 141,68	471,6	299,8	253,4	87,2	21,6
Salt, Løbe, Farve, Per- gament m. m.	31 073,58	455,8	270,9	123,9	270,6	30,8
Olie	482,45	7,1	4,3	13,0	15,8	3,8
Kontorudgifter	3 094,62	45,4	34,6	18,5	32,2	11,0
Inventarets Vedligeh.	20 458,09	300,1	205,1	135,3	240,2	38,6
Bygningernes "	4 205,03	61,6	69,3	35,6	26,2	5,6
Vogdenes "	2 861,11	42,0	37,9	14,3	71,2	26,6
Lønninger	83 996,77	1 232,3	1 064,3	352,0	613,3	152,0
Renter og Skatter	17 792,17	261,3	71,6	62,1	275,8	105,2
Forskelligt	3 823,66	56,1	75,5	24,3	31,7	42,8
	347 309,06	5 095,5	3 941,1	1 715,5	3 293,6	764,8

Osteregnskabet.

Indtægt.

Produktion af Ost	949 463,91	Kr.
Valle	56 725,14	"
Modtaget af Ostekontingentfondet	8 617,05	"
	<u>Ialt</u>	<u>1 014 806,10</u> Kr.

Udgift.

Ostet af ialt 3 499 200 kg Mælk med en Smørværdi		
af 96 129 kg Smør	469 089,52	Kr.
Skummetmælksværdien 3 403 071 kg a 12,51 Øre ..	425 716,58	"
Driftsudgifter	120 000,00	"
	<u>Ialt</u>	<u>1 014 806,10</u> Kr.

dennes Nedgang er der i 1947 ostet 20 200 kg Mælk mere end i 1946. Det ved Driften opnaaede Udbytte har resulteret i, at der til Andelshaverne er betalt 31,27 Øre pr. kg Mælk, hvilket er 4,43 Øre mere end i 1946. Den skummede Mælks Pris til Leverandørerne har været 11,21 Øre pr. kg.

Regnskabsudtog fra et stort vestjydsk Andelsmejeri.

(Regnskabsaaret gaar fra 1. Oktober 1946 til 30. September 1947.)

Det vestjydske Andelsmejeris Regnskab for 1947 viser, at der her indvejedes 4 634 709 kg Sødmælk, hvilket er 406 967 kg eller 8,1 pCt. mindre, end hvad der blev modtaget i 1946 og 28,3 pCt. under Mælkemængden i 1939. I sine Bemærkninger til Regnskabet nævner Mejeriets Bestyrer de meget ugunstige Vejrforhold, der har givet svigtende Foderproduktion paa Mejerikredsens lette Jorder, som Aarsag til Mælkemængdens Tilbagegang. Nedgangen har været fulgt af en lille Stigning i Mælkens Fedtindhold, der er gaaet op fra 3,78 pCt. til 3,80 pCt. Stigningen er fulgt af en Formindskelse i Forbruget af kg Mælk til eet kg Smør, der kun har været 23,0 mod 23,34 i 1946.

Selv om Mælkemængden er dalet i 1947, har Mejeriets Pengeomsætning i Sammenligning med foregaaende Aar haft en Fremgang paa 97 060,52 Kr. eller 8,8 pCt., hvilket væsentligst skyldes Smørprisens Stigning fra 415,2 til 494,2 Øre pr. kg. Desuden er Omsætningen blevet forøget gennem Optagelse af

Kaseinproduktion, saaledes som Regnskabet's Indtægtsposter viser:

Salg af Smør	956 335,20	Kr.
" " Sødmælk	52 821,03	"
" " Skummetmælk	136 793,15	"
" " Fløde	24 670,95	"
" " Kasein	18 563,65	"
Renter	1 257,26	"
Forskelligt (Kartoffelkogning m. m.)	7 396,93	"
	<u>Ialt</u>	<u>1 197 838,17</u>

Mejeriets samlede Driftsudgifter, der i 1946 udgjorde 148 765,45 Kr., er i Regnskabsaaret steget med 27 010,73 Kr. til 175 776,18 Kr. Beregnet pr. 1000 kg Mælk udgør Driftsudgifterne ialt 3792,6 Øre eller 841,8 Øre mere end foregaaende Aar. Stigningen gør sig gældende paa næsten alle Poster, stærkest dog for Udgifterne til Brændsel, der viser en Opgang paa 480,2 Øre pr. 1000 kg Mælk, men hertil maa bemærkes, at Tallet for 1946 var særligt lavt, idet Mejeriet havde reduceret sit Beredskabslager stærkt. Brændselsudgiften paa Regnskabet for 1947, som ikke indbefatter Brændsel for 3360,00 Kr. medgaaet til Kartoffelkogning, maa derfor anses for mere normalt.

Oversigt over Driftsudgifterne.

Driftsudgifternes Fordeling	Ialt Kr.	Øre pr. 1000 kg Mælk					
		1947	1946	1945	1944	1939	
Kørsel af Mælk o. a.	84 846,29	1 830,6	1 543,5	1 540,8	1 301,9	476,5	
Lønninger	33 859,57	730,6	590,0	574,2	545,0	215,8	
Brændsel	25 865,19	558,1	177,9	764,7	532,6	96,3	
Emballage til Smør ..	12 620,59	272,3	302,0	243,0	232,9	216,6	
Rengøringsmidler, Salt, Farve, Olie	4 219,44	91,1	63,5	45,7	57,9	47,4	
Vedligeholdelse af In- ventar og Bygninger	8 272,10	178,5	150,3	91,1	167,3	52,6	
Skatter, Forsikringer og Foreninger	3 648,56	78,7	66,3	69,7	57,9	38,9	
Renter	600,00	12,9	17,3	28,7	39,6	34,8	
Andre Udgifter	1 844,44	39,8	40,0	52,3	39,3	20,6	
		<u>175 776,18</u>	<u>3 792,6</u>	<u>2 950,8</u>	<u>3 410,2</u>	<u>2 974,4</u>	<u>1 199,5</u>

*Regnskabsudtog fra et Andelsmejeri med Salg
til en Kondenseringsfabrik.*

(Regnskabsaaret gaar fra 1. Oktober 1946 til 30. September 1947.)

Regnskabet fra et Andelsmejeri med Salg til Kondenseringsfabrik har i Tidsskriftets Aarsoversigt den særlige Opgave at vise, hvorledes Forholdene stiller sig, naar en stor Del af Andelshavernes Mælk afsættes til Anvendelse uden for Virksomheden. Før Krigen fik Mejeriet ca. en Trediedel af sin Indtægt gennem denne Afsætning. I Krigsaarene varierede Salget lidt derunder; men derefter er en Stigning indtraadt, idet Tallet er gaaet op til 39,4 pCt. i 1946 og 40,7 pCt. i 1947. Den leverede Mælk gaar ikke altsammen til Fremstilling af Mælkekonserves, men vekslende Mængder tjener som Suppleringsmælk i nærmeste Købstad. Hele Afregningen foregaar dog over Kondensfabrikken, og i 1947 var de leverede Mængder samt de opnaaede Priser følgende:

12 715,1 kg	Fløde à 197,87 Øre pr. kg
990 455,0 "	Sødmælk à 33,68 Øre pr. kg
613 323,0 "	Skummetmælk à 11,73 Øre pr. kg

Mejeriets indvejede Mælkemængde er, som hosstaaende Oversigt viser, gaaet tilbage med 395 856 kg eller 11,4 pCt. i Sammenligning med foregaaende Aar. For Driftsudgifterne kan konstateres en Stigning svarende til, hvad der er iagttaget paa de foregaaende Mejeriers Regnskaber.

Oversigt over Regnskabets Hovedresultater.

	1947	1946	1945	1944
Indvejet Mælkemængde, kg . . .	3 086 905	3 482 761	3 206 279	3 299 336
Mejeriets Gennemsnitsfedtprocent	3,84	3,80	3,73	3,79
Smørrets Gennemsnitspris (Øre pr. kg)	497,0	415,7	463,0	463,0
Sødmælken er udbragt i (Øre pr. kg)	29,90	25,00	27,40	27,65
Andelshaverne har betalt den skummede Mælk med (Øre pr. kg)	10,85	9,15	10,0	10,0
Driftsudgifter (Øre pr. 1000 kg)	3 990	3 000	3 080	2 765